

Rialtas na hÉireann
Government of Ireland

Plean Gníomhaíochta na hÉireann chun Cómhargáil a Chur Chun Cinn 2026–2030

An Creat um Chaidreamh Tionsclaíoch in
Éirinn a Chumasú, a Chur Chun Cinn agus a Chosaint

Forbartha ag an Roinn Fiontar, Turasóireachta agus Fostaíochta,
i ndiaidh comhairliúchán a dhéanamh le ICTU agus IBEC faoi Airteagal 4
de Threoir an AE maidir le Pá Íosta Leordhóthanach (Samhain 2025)

Contents

Brollach	3
Cúlra	6
1. Cómhargáil agus a thionchair a thuiscint	12
Comhthéacs	12
Gníomhaíochtaí	13
2. Cumhacht agus Spreagadh a thabhairt	14
Comhthéacs	14
Gníomhaíochtaí	16
3. Cur chun cinn	17
Comhthéacs	17
Gníomhaíochtaí	18
4. Cosaint	19
Comhthéacs	19
Gníomhaíochtaí	20
5. Ag tacú leis na hInstitiúidí Caidrimh Thionsclaíocha	21
Gníomhaíochtaí	22
6. Cur i bhFeidhm agus Monatóireacht	24
Creat monatóireachta agus táscairí	24
7. Treochlár Cur Chun Feidhme agus Ról na gComhpháirtithe Sóisialta	25
Liosta de na Gníomhphointí	26

Brollach

Micheál Martin TD.

Tá creat caidrimh thionsclaíoch na hÉireann ina bhunchloch le fada an lá dár ndul chun cinn sóisialta agus eacnamaíoch. Agus an Plean Gníomhaíochta chun Cómhargáil a Chur Chun Cinn (2026–2030) á sheoladh againn, déanaimid amhlaidh le hurraim dhomhain d’oidhreacht thiomantas na hÉireann do chearta fostaíochta agus do chomhpháirtíocht shóisialta.

Ón Acht um Choinníollacha Fostaíochta, 1936, lenar leagadh síos an bhunchloch chun uaireanta agus coinníollacha oibre a rialáil, go dtí an tAcht Caidrimh Thionscail, 1946, lenar bunaíodh an Chúirt Oibreachais agus lenar cuireadh meicníochtaí réitigh díospóidí ar bhonn foirmiúil, tá Éire tar éis seasamh go seasta le dínit na hoibre agus le cearta na n-oibrithe.

Léiríonn na dlíthe suntasacha sin ár gcreideamh buan go bhfuil cóir chothrom san ionad oibre riachtanach do shochaí chóir. Chuir siad creat ar fáil freisin le haghaidh caidreamh tionsclaíoch cobhsaí a chuir ar chumas frontar infheistíocht a dhéanamh agus planáil go muiníneach.

Leis an bPlean Gníomhaíochta seo, cuirtear leis an oidhreacht sin. Is straitéis réamhbhreathnaitheach é lena neartaítear ár dtraidisiún saorálach, lena dtacaítear le hidirphlé cuiditheach idir fostóirí agus oibrithe, agus lena bhfeabhsaítear athléimneacht ár ngeilleagair trí raon gníomhaíochtaí atá dírithe ar chómhargáil a spreagadh agus a chur chun cinn.

Ní sásra caibidlíochta amháin í an chómhargáil – is ionstraim thábhachtach í chun muinín a chothú, cáilíocht post a fheabhsú, poist a choinneáil agus a chinntiú go mbeidh Éire fós ina ceannaire sa chomhtháthú sóisialta agus san iomaíochas eacnamaíoch.

Tá foilsíú an Phlean Gníomhaíochta seo thar a bheith tráthúil, i bhfianaise an fhócais mhéadaithe sa bhaile agus ar fud an Aontais Eorpaigh ar ár n-iomaíochas agus ár dtáirgiúlacht a fheabhsú agus muid ag tabhairt aghaidh ar na hathruithe sa tírdhreach eacnamaíoch idirnáisiúnta.

Nuair a fheidhmíonn an chómhargáil go maith, cruthaíonn sí bunús measa agus cobhsaíochta a chuidíonn le gnólachtaí tallann a mhealladh agus a choinneáil; dul in oiriúint, nuáil agus freagairt ar bhealach níos éifeachtaí do mhargaí atá ag athrú, don iomaíocht dhomhanda agus do dhúshláin shaol nua na hoibre amhail teicneolaíochtaí nua agus teicneolaíochtaí atá ag teacht chun cinn.

Cuirim fáilte roimh an gcomhaontú seo idir na comhpháirtithe sóisialta agus an Rialtas a léiríonn luach leanúnach ár rannpháirtíochta leanúnaí faoi chreat Fhóram Eacnamaíoch na bhFostóirí Saothair.

Leanann an Rialtas de thús áite a thabhairt d’idirphlé cuiditheach tríthaobhach den sórt sin mar bhealach chun comhthuisceant agus rannpháirtíocht a uasmhéadú idir gach earnáil den tsochaí agus muid ag dul i ngleic leis an iliomad dúshlán eacnamaíoch, sóisialta agus comhshaoil atá roimh an tír.

I dteannta a chéile, athdhearbhaímíd ár dtiomantas do thodhchaí ina leanfaidh an caidreamh tionsclaíoch de bheith á threorú ag an meas frithphárteach, ag an rathúnas comhroinnte agus ag prionsabail na cothroime a mhúnlaigh ár náisiún ar feadh na nglúnta.

Micheál Martin TD.

Taoiseach

Peter Burke TD.

Mar an tAire Fiontar, Turasóireachta agus Fostaíochta, táim bródúil as Plean Gníomhaíochta na hÉireann chun Cómhargáil a Chur Chun Cinn a chur i láthair, tionscnamh a léiríonn tiomantas ár Rialtais chun an creat um chaidreamh tionsclaíoch a neartú agus feabhas a chur ar chaighdeán saoil oibre ar fud na tíre.

Tá rath na hÉireann bunaithe le fada ar chomhoibriú—idir an rialtas, fostóirí agus oibrithe. Is bunchloch den chomhoibriú sin an chómhargáil. Tugann sé cumhacht d'fhostaithe, cothaíonn sé meas frithpháirteach agus cuireann sé le geilleagar níos cothroime agus níos táirgiúla. Léiríonn an plean seo ár gcreideamh nach córas chun díospóidí a réiteach amháin atá i gceist le Cómhargáil, nuair a dhéantar í go deonach agus de mheon macánta — ach gur uirlis straitéiseach í chun fiontair athléimneacha agus sochaí níos cothroime a thógáil.

Tá na gníomhartha atá leagtha amach sa phlean seo bunaithe ar fhianaise, múnlaíthe ag comhairlúchán agus deartha le bheith praiticiúil agus go mbeadh tionchar mór acu. I measc na ngníomhartha tábhachtacha tá bearta spriocdhírthe chun acmhainn a fhorbairt, aird a tharraingt, chun ár n-institiúidí a nuachóiriú agus chun a chinntiú go bhfanfaidh ár gcreataí dlíthiúla agus beartais oiriúnach don fheidhm atá leo.

Thar aon rud eile, aithníonn an plean an tábhacht a bhaineann le saorálaíochas agus an comhrá sóisialta, mar is iad seo tréithe chur chuige na hÉireann i leith caidreamh tionsclaíoch le fada an lá. Chomh maith leis sin, tá sé bunaithe ar mholtaí an Ghrúpa Oibre Ardleibhéil um Chómhargáil agus tá sé ailínithe lenár n-oibleagáidí faoi Threoir an AE maidir le Pá Íosta Leordhóthanach.

Ba mhaith liom buíochas a ghabháil le ICTU agus le IBEC as a gcomhpháirtíocht leanúnach, agus táim ag tnúth le bheith ag obair le chéile chun an plean seo a chur i bhfeidhm ar bhealach a neartóidh ár ngeilleagar agus a fheabhsóidh saol oibrithe ar fud na hÉireann.

Peter Burke TD.

An tAire Fiontar,
Turasóireachta agus Fostaíochta

Alan Dillon TD.

Mar Aire Stáit um Fhostaíocht, Gnólachtaí Beaga agus Miondíol, táim bródúil as an bPlean Gníomhaíochta seo chun Cómhargáil a Chur Chun Cinn a chur i láthair. Is garsprioc í seo chun an creat um chaidreamh tionsclaíoch in Éirinn a neartú agus chun a chinntiú go bhfanfaidh ár n-ionaid oibre cothrom, cuimsitheach agus iomaíoch.

Ní próiseas amháin atá i gceist le cómhargáil, is bunchloch í de rannpháirtíocht chuiditheach idir fostóirí agus oibríthe. Tógann sé muinín, feabhsaíonn sé coinníollacha oibre, agus tacaíonn sé le hathléimneacht, go háirithe do ghnólachtaí beaga. Nuair a chuirtear i bhfeidhm go héifeachtach é, feabhsaíonn cómhargáil cáilíocht poist, laghdaíonn sé díospóidí, agus cothaíonn sé nuálaíocht trasna earnálacha.

Léirítear sa Phlean Gníomhaíochta seo go gcuirfear cur chuige nua-aimseartha maidir le comhoibriú san áireamh. Forbraíodh é i gcomhpháirtíocht lenár gcomhpháirtithe sóisialta, ICTU agus IBEC, agus leagann sé amach bearta praiticiúla chun cumhacht a thabhairt d'oibríthe, chun tacú le fostóirí, agus chun institiúidí a neartú. Aithníonn sé na dúshláin agus na deiseanna uathúla atá roimh ghnólachtaí beaga agus an earnáil mhiondíola, ag cinntiú go mbainfidh gach duine leas as an dul chun cinn.

Tá ár sprioc soiléir: ionaid oibre a chruthú ina spreagann comhrá táirgiúlacht, ina mbíonn cothroime mar bhonn faoi fhás, agus ina soláthraíonn cómhargáil buntáistí inláimhsithe d'oibríthe, d'fhostóirí agus do phobail. Táim ag tnúth le bheith ag obair leis na geallsealbhóirí uile chun an plean seo a chur i bhfeidhm agus todhchaí a thógáil ina leanfaidh córas caidrimh thionsclaíoch na hÉireann de bheith mar mhúnla ar chothromaíocht, comhpháirtíocht agus dul chun cinn.

Alan Dillon TD.

An tAire Stáit ag an Roinn Fiontar, Turasóireachta agus Fostaíochta le freagracht speisialta as Fostaíocht, Gnólachtaí Beaga agus Miondíol agus an Roinn Aeráide, Fuinnimh agus Comhshaoil le freagracht speisialta as an nGeilleagar Ciorclach

Cúlra

Tá timpeallacht shocraithe caidrimh thionsclaíoch na hÉireann ó na 1980í i leith ina bunchloch dá rath eacnamaíoch, rud a chuir go mór le fás fostaíochta, pá iarbhír agus forbairt eacnamaíoch iomlán¹. Chuir an creat bunúsach seo, atá bunaithe ar chaidreamh comhoibríoch idir fostóirí agus fostaithe, le réiteach a fháil ar dhúshlán na géarchéime airgeadais agus paidéime domhanda ina dhiaidh sin.

Tá an cómhargáil i gcroílár an chreata seo, toisc gur cuid lárnach de bheartas caidrimh thionsclaíoch na hÉireann í². Tá Rialtais i ndiaidh a chéile ag tacú go seasta le córas deonach caidrimh thionsclaíoch, atá bunaithe ar shaoirse conartha agus ar shaoirse comhlachais. Tá réimse forálacha reachtúla mar bhonn faoin gcóras cómhargála atá ceaptha chun an próiseas deonach margála a éascú agus chun cúnaimh a thabhairt dó, lena n-áirítear soláthar seirbhísí neamhspleácha an Choimisiúin um Chaidreamh san Áit Oibre (CCÁO) agus na Cúirte Oibreachais. Leagtar amach i *gClár an Rialtais 2025 - Todhchaí na hÉireann a Dhaingniú* gealltanas soiléir chun tacú le ról lárnach an Choimisiúin um Chaidreamh san Áit Oibre agus na Cúirte Oibreachais i gcaidreamh tionsclaíoch agus i gcearta fostaíochta³.

Léirigh taighde idirnáisiúnta castacht agus éagsúlacht na gcóras náisiúnta margála ar fud na hEorpa agus níos faide i gcéin⁴. In ainneoin go leor difríochtaí, léiríonn fianaise gur féidir le córais chómhargála atá ag feidhmiú go maith pá cothrom agus coinníollacha oibre réasúnta a chur chun cinn, go háirithe in earnálacha atá ar phá íseal. Tugann na córais seo deis d'fhostóirí agus d'ionadaithe fostaithe réitigh a aimsiú a rachaidh chun tairbhe don dá thaobh agus cothrom na Féinne a bhunú do gach cuideachta agus oibrí.

1. (Réamhthéacs ó pháipéar atá le teacht le Dermot Coates agus Martina Lawless: The role of pro-productivity policies: The Experience of Ireland.
2. Sainmhíniú an tAcht Caidrimh Thionscail 2015 cómhargáil mar rud a chuimsíonn gealltanas nó idirbheartaíocht dheonach idir aon fhostóir nó eagraíocht fostóirí ar thaobh amháin agus ceardchumann oibríthe nó comhlacht fostaithe eisceithe ar an taobh eile, agus é mar chuspóir teacht ar chomhaontú maidir le coinníollacha oibre nó téarmaí fostaíochta, nó neamhfhostaithe, oibríthe.
3. Clár an Rialtais 2025 - Todhchaí na hÉireann a Dhaingniú, lth 17.
4. Negotiating Our Way Up: Collective Bargaining in a Changing World of Work, ECFE, 2019.

An Cás Eacnamaíoch le haghaidh Cómhargála

Tá cas eacnamaíoch láidir ann ar son cómhargála, go háirithe nuair a dhéantar é ar bhonn deonach. Tá ról ríthábhachtach na cómhargála deonaí bunaithe ag staidéir éagsúla maidir le slándáil eacnamaíoch a fheabhsú, ag dul i ngleic le neamhchothroime cumhacht idir fostóirí agus fostaithe, agus ar an gcaoi sin, aon neamhéifeachtacha sa mhargadh saothair a cheartú⁵.

Leagann taighde breise bunaithe ar fhianaise ó Eurofound béim ar na tionchair dhearfacha leathana a bhíonn ag cómhargáil ar fud gnéithe éagsúla den saol oibre san AE, lena n-áirítear i gcaighdeán bonnlíne a bhunú agus a chothabháil do cháilíocht poist.⁶ Is féidir ról lárnach a bheith aige i bpá cothrom a chur in oiriúint, in uaireanta oibre a rialú, agus i gcoinníollacha oibre a fheabhsú. Torthaí ó Shuirbhé Obair in Éirinn COBÁC, 2021: Leagann Cáilíocht Poist in Éirinn béim freisin ar an ról ríthábhachtach a d'fhéadfadh a bheith ag creat láidir chun cómhargáil a chur chun cinn, ní hamháin maidir le híoschaighdeán fhostaíochta a bhunú, ach maidir le hiomaíochas frontar a fheabhsú freisin.⁷ Ina theannta sin, aibhsíonn an suirbhé gur féidir le hardleibhéil chláirúigh ceardchumann, in éineacht le samhlacha solúbtha, amhail córais chómhargála díláraithe,

tionchar dearfach a imirt ar tháirgiúlacht gnólachtaí⁸. Aithníonn an Chomhairle Náisiúnta um Iomaíochas agus Táirgiúlacht gur féidir le húsáid caipitil dhaonna a bheith ina phríomhthiománaí táirgiúlachta agus nuálaíochta⁹. Baineann sé seo le léargas, scileanna agus eolas fostaithe a chur le cinnteoireacht ar leibhéal an fhiontair. Is uirlisí ríthábhachtacha iad cómhargáil agus guth na n-oibríthe chun an comhtháthú seo a chumasú¹⁰.

Buntáistí Níos Leithne don tSochaí

Tá meascán casta dúshlán agus deiseanna roimh Éirinn, agus go leor tíortha eile san AE agus san ECFE, a eascraíonn as tírdhreach domhanda atá ag éirí níos neamhchinnte agus as athruithe déimeagrafacha leanúnacha. Tá acmhainneacht láidir ag cómhargáil chun cleachtais agus forálacha nuálacha a spreagadh i gcaibidlíocht idir fostóirí agus ionadaithe oibríthe, agus aghaidh a thabhairt ar na hathruithe sochaíocha gasta seo ag an am céanna¹¹.

Thar aon rud eile, tá sé cruthaithe go bhfuil cleachtais chómhargála éifeachtach freisin maidir le dul i ngleic le míchothromaíochtaí agus feabhas a chur ar thorthaí leasa agus folláine do shaothraí pá¹². Thar na buntáistí díreacha seo, cothaíonn cómhargáil caidreamh saothair seasmhach agus síocháin thionsclaíoch freisin¹³.

5. Economic Security Series: Part 3 Collective Bargaining, Tom McDonnell, Institiúid Taighde Eacnamaíochta Nevin, Aibreán 2024.

6. Cómhargáil | Eurofound.

7. Job Quality in Ireland: First Findings from the UCD Working in Ireland Survey, 2021, Geary & Wilson, Nollaig 2023.

8. Job Quality in Ireland: First Findings from the UCD Working in Ireland Survey, 2021, Geary & Wilson, Nollaig 2023.

9. Ireland's Competitiveness Challenge 2025 - July 2025, lth 69.

10. Negotiating Our Way Up: Collective Bargaining in a Changing World of Work, ECFE, 2019.

11. Industrial Relations and Social Dialogue, Moving with the times: Emerging Practices and Provisions in Collective Bargaining, Eurofound, 2022, lth 25 – 26.

12. Economic Security Series: Part 3 Collective Bargaining, Tom McDonnell, Institiúid Taighde Eacnamaíochta Nevin, Aibreán 2024, lth 2.

13. Negotiating Our Way Up: Collective Bargaining in a Changing World of Work, ECFE, 2019, lth 26, 64.

Nuair a chuirtear i bhfeidhm go héifeachtach agus le dea-intinn é, níor cheart breathnú ar chómhargáil mar chostas, ach mar infheistíocht straitéiseach a bhfuil buntáistí soiléire agus forleathan aici do na páirtithe go léir atá bainteach léi.

Réasúnaíocht le haghaidh plean gníomhaíochta

Geallann Clár an Rialtais plean gníomhaíochta a fhoilsiú maidir le cómhargáil a chur chun cinn faoi dheireadh 2025, i gcomhréir le Treoir an AE maidir le Pá Íosta Leordhóthanach¹⁴. Tá ullmhú an phlean gníomhaíochta ar an eolas faoi cheanglais na Treorach maidir le Pá Íosta Leordhóthanach (AE 2022/2041) a foilsíodh an 19 Deireadh Fómhair 2022 agus a malartaíodh in Éirinn faoin 15 Samhain 2024¹⁵. Tá sé mar aidhm ag an Treoir a chinntiú go bhfuil oibríthe ar fud an Aontais Eorpaigh cosanta ag pá íosta leordhóthanach a cheadaíonn slí bheatha mhaith cibé áit a n-oibríonn siad. Tá ceanglais na Treorach bunaithe ar mheas d'inniúlachtaí agus do thraidisiúin náisiúnta, ar neamhspleáchas na gcomhpháirtithe sóisialta, agus ar an tsaoirse chun páirt a ghlacadh i gcómhargáil¹⁶. Éilíonn sé ar na Ballstáit, i measc nithe eile, le rannpháirtíocht na gcomhpháirtithe sóisialta, cómhargáil a chur chun cinn trí réimse gníomhartha, lena n-áirítear forbairt an phlean gníomhaíochta¹⁷ seo i gcás ina bhfuil an ráta clúdaigh cómhargála níos lú ná 80%.

I mí Eanáir 2023, d'eisigh rialtas na Danmhairge éileamh i gCúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh i gcoinne Pharlaimint na hEorpa agus na Comhairle chun an Treoir maidir le Pá Íosta a chur ar neamhní, ag rá go sáraíonn an Treoir prionsabal Airteagal 153(5) den Chonradh ar Fheidmiú an Aontais Eorpaigh¹⁸. Táthar ag fanacht le mórán spéise ar fud na mBallstát i dtaobh thoradh an cháis, go príomha le fáil amach

an mbeidh tionchar ag tuairim dhlíthiúil a d'eisigh an tAbhcóide Ginearálta (AG) Emiliou níos luaithe i mí Eanáir air¹⁹. Tá gealltanús tugtha ag Rialtas na hÉireann do Phlean Gníomhaíochta i gClár an Rialtais 2025, agus ina dhiaidh sin, d'hearbhaigh sé a thiomantas an plean gníomhaíochta a fhorbairt i ndlúthchomhar leis an ICTU agus an IBEC, beag beann ar thoradh rialú an CJEU.

Neartaíonn an Plean Gníomhaíochta maidir le hlomaíochas agus Táirgiúlacht, a foilsíodh i Meán Fómhair 2025, an gá atá le hinfeistíocht a dhéanamh i scileanna rannpháirtíochta na gcomhpháirtithe sóisialta (ICTU, a dhéanann ionadaíocht ar oibríthe agus IBEC a dhéanann ionadaíocht ar fhostóirí) chun táirgiúlacht agus claochlú a spreagadh, lena n-áirítear sraith gníomhartha tógála acmhainne chun tacú le seachaint agus réiteach díospóid²⁰. Thar aon rud eile, leagann sé béim freisin ar an ngá atá le cómhargáil a fhorbairt ar bhealach a chuirfidh go dearfach le feidhmíocht eacnamaíoch agus le folláine shóisialta, agus a thacaíonn le hiomaíochas agus táirgiúlacht a spreagadh ag an am céanna²¹. Ag cur leis na gníomhartha seo, leagann *Plean Gníomhaíochta an Rialtais maidir le hÉagsúlú Margaidh* (Lúnasa 2025) béim ar an tiomantas ar leibhéal tras-rialtasach chun páirt iomlán a ghlacadh i gcur i bhfeidhm an Phlean Gníomhaíochta maidir le Cómhargáil, a bhfuil sé mar aidhm aige ullmhacht intíre le haghaidh rannpháirtíochta agus comhpháirtíochta eacnamaíoch a fheabhsú.

14. Clár an Rialtais-Todhchaí na hÉireann a Dhaingniú, lth 17.

15. Treoir - 2022/2041 - EN - EUR-Lex.

16. Treoir - 2022/2041 - EN - EUR-Lex.

17. Sin an áit a bhfuil an ráta clúdaigh cómhargála níos lú ná 80% mar atá in Éirinn.

18. Cás C-19/23: Caingean a tionscnaíodh an 18 Eanáir 2023 – Ríocht na Danmhairge in aghaidh Parlaimint na hEorpa agus Comhairle an Aontais Eorpaigh.

19. Tuairim an abhcóide ghinearálta Emiliou arna seachadadh an 14 Eanáir 2025.

20. Plean Gníomhaíochta maidir le hlomaíochas agus Táirgiúlacht, Meán Fómhair 2025, lth 10.

21. Plean Gníomhaíochta maidir le hlomaíochas agus Táirgiúlacht, Meán Fómhair 2025, lth 18.

Tá an plean gníomhaíochta seo bunaithe freisin ar obair an Ghrúpa Oibre Ardleibhéil um Chómhargáil, a bunaíodh i gcomhairle leis na fostóirí agus na ceardchumainn a bhí páirteach i bhFóram Eacnamaíoch na bhFostóirí Saothair (LEEF)²². Rinne an grúpa iniúchadh ar chórais a d'fheabhsódh creatlacha caidrimh thionsclaíochas reatha d'fhonn clúdach níos mó ar chómhargáil a spreagadh in Éirinn. Foilsíodh Tuarascáil Dheiridh an Ghrúpa Oibre Ardleibhéil ar an 5 Deireadh Fómhair 2022, agus bhí moltaí tábhachtacha inti chun feabhas a chur ar roinnt réimsí tras-earnálacha ar fud chreat an chaidrimh thionsclaíoch in Éirinn. Leag an Grúpa béim nár cheart an tuarascáil, agus na moltaí atá inti, a mheas mar dheireadh an phróisis, ach mar chuid amháin de na hiarrachtaí leanúnacha chun feabhas a chur ar chóras an chaidrimh thionsclaíoch in Éirinn²³. Ba é tuairim an Ghrúpa Oibre Ardleibhéil gur cheart dóibh a gcuid iarrachtaí amach anseo, amhail sa phlean gníomhaíochta seo, a dhíriú ar iarracht a dhéanamh aon difríochtaí a réiteach trí rannpháirtíocht struchtúrtha idir na páirtithe, i gcomhréir le traidisiún na hÉireann maidir le saorálaíochas, seachas trí dhul i muinín córas na sáraíochta an dlí coitinn²⁴.

Mar achoimre, tá tionchar ag tuairimí cháipéisí beartais éagsúla ar na pointí gníomhaíochta atá leagtha amach sa cháipéis seo, lena n-áirítear *Clár an Rialtais* agus Tuarascáil Deiridh *Ghrúpa Oibre Ardleibhéil* LEEF, agus tugann sé breithniú freisin ar an *bPlean Gníomhaíochta maidir le hIomaíochas agus Táirgiúlacht* agus ar an *bPlean Gníomhaíochta maidir le hÉagsúlú Margaidh*. Tá sé bunaithe freisin ar an aiseolas luachmhar a fuarthas trí chomhairliúchán poiblí na Roinne, a bhí ar siúl ó Aibreán go Bealtaine 2025²⁵. Bhí próiseas rannpháirtíochta ann freisin le ICTU agus IBEC chun an plean Rialtais seo a fhorbairt. Cé nárbh fhéidir gach mian a bhí ag na daoine a bhí páirteach sa phróiseas a chomhlíonadh, léiríonn an Plean Gníomhaíochta atá ullmhaithe tiomantas láidir d'oibriú le chéile ar shraith gníomhartha thar na blianta beaga amach romhainn chun tacú le cómhargáil a thuilleadh.

22. [final-report-of-the-leef-high-level-working-group-on-collective-bargaining.pdf](#)

23. [final-report-of-the-leef-high-level-working-group-on-collective-bargaining.pdf](#)

24. [final-report-of-the-leef-high-level-working-group-on-collective-bargaining.pdf](#)

25. [Comhairliúchán ar phlean gníomhaíochta na hÉireann maidir le cómhargáil a chur chun cinn.](#)

Téann na pointí gníomhaíochta atá sa cháipéis seo i ngleic le ceithre phríomhthéama:

01 Cumhacht agus spreagadh a thabhairt

02 Cur chun cinn

03 Cosaint

04 Ag tacú leis na hInstitiúidí Caidrimh Thionsclaíocha

Tá an Plean Gníomhaíochta seo bunaithe ar an tírdhreach eacnamaíoch agus sóisialta reatha, agus tá sé mar aidhm aige bearta a aithint a fheabhsóidh cómhargáil ar bhealaí a chuireann le gnó agus leis an tsochaí ar bhealach dearfach, agus a thacaíonn le hiomaíochas agus a spreagann táirgiúlacht ag an am céanna.

Struchtúr na cáipéise

Tosaíonn an Plean Gníomhaíochta seo trí scrúdú a dhéanamh ar an réasúnaíocht eacnamaíoch atá taobh thiar den chómhargáil. Leagann sé béim ar an gcaoi a mbíonn buntáistí follasach ag baint le cómhargáil mar gheall ar thimpeallacht caidrimh thionsclaíoch seasmhach d'oibríthe trí théarmaí agus coinníollacha feabhsaithe, agus d'fhostóirí (beag beann ar mhéid), mar shampla trí mhéaduithe ar tháirgiúlacht. Leagann sé béim freisin ar an sochar sochaíoch níos leithne, amhail laghdú ar dhíospóidí san ionad oibre agus dul i ngleic leis an neamhionannas i ngach áit.

Roinn 1

Díríonn Roinn 1 ar ár dtuiscint reatha ar thionchar na cómhargála a dhaingniú trí thaighde spriocdhíríthe a dhéanamh agus trí dhul i ngleic go córasach le bearnaí sonraí reatha.

Roinn 2

Pléann Roinn 2 an laghdú leanúnach ar bhallraíocht ceardchumann, lena n-áirítear gníomhartha spriocdhíríthe chun an treocht seo a chasadh thart trí thionscnamh láidre chun acmhainn a fhorbairt. Déantar iniúchadh sa chuid seo freisin ar mhodhanna nuálacha chun dea-chleachtais i gcómhargáil a aithint agus a spreagadh, amhail gradaim chun rannpháirtíocht dhearfach a spreagadh.

Roinn 3

Leathnaíonn Roinn 3 an fócas chun bearta polasaí a chuimsiú a chuireann an chómhargáil chun cinn gan dul i muinín an t-athrú reachtaíochta láithreach. Áirítear leis seo béim láidir ar fheachtais fheasachta poiblí, úsáid straitéiseach luamhán beartais amhail dreasachtaí cánacha, agus athbhreithniú ar an obair a dhéanann na Comhchoistí Oibreachas (JLCanna) chun idirphlé cuiditheach agus comhaontuithe earnálacha a chothú.

Roinn 4

Tá gníomhartha i Roinn 4 a thabharfaidh cosaint don chreat cómhargála. Tá réimse leathan bearta i gceist, ó phróisis idirghabhála a threisiú le linn díospóidí san ionad oibre go hathbhreithniú a dhéanamh ar reachtaíocht reatha agus iniúchadh a dhéanamh ar chearta méadaithe d'ionadaithe fostaithe.

Roinn 5

Tá gníomhartha spriocdhíríthe i Roinn 5 chun acmhainneacht an CCÁO agus an Chúirt Oibreachais a fheabhsú, lena n-áirítear glacadh le nuálaíochtaí digiteacha, acmhainní feabhsaithe (amhail ceapachán measúnóirí teicniúla) agus athbhreithniú críochnúil ar mheicníochtaí ORF/OFE chun a chinntiú go bhfanfaidh na córais seo oiriúnach don fheidhm.

An chuid dheireanach

Bunaíonn an chuid dheireanach an creat cur chun feidhme, ag cur béim ar thábhacht an chomhrá shóisialta, chomh maith leis an gcur chuige comhoibríoch atá glactha ag an Roinn Fiontar, Turasóireachta agus Fostaíochta go dtí seo agus an Plean Gníomhaíochta seo á fhorbairt. Leagann sé béim freisin ar an ngá atá le hathbhreithniú meántéarmach in 2028 chun a chinntiú go bhfanfaidh na gníomhartha atá sa cháipéis seo éifeachtach agus freagrúil do riachtanais athraitheacha ár bpáirtithe leasmhara.

1. Cómhargáil agus a thionchair a thuiscint

Comhthéacs

Cé go bhfuil roinnt taighde déanta, thacódh bailiú fianaise breise ar leibhéil earnála agus náisiúnta le tuiscint chuimsitheach ar dhinimic na cómhargála san AE. Is dúshlán é an bharna sonraí do lucht déanta beartas, do thaighdeoirí agus do chomhpháirtithe sóisialta atá ag iarraidh anailís a dhéanamh ar fhorbairtí, nuálaíochtaí agus tréith athraitheach comhaontuithe comhchoiteanna ar fud na mBallstát²⁶.

In Éirinn, cuireann an Phríomh-Oifig Staidrimh (CSO) léargas ar fáil ar leibhéil bhallaíochta ceardchumann atá scartha de réir inscne, aoise agus earnáil eacnamaíoch leathan trína Suirbhé ar Lucht Saothair ráithiúil²⁷. Ar leibhéal idirnáisiúnta, cuireann ILOSTAT, bunachar sonraí staitistiúil na hEagraíochta Idirnáisiúnta Saothair (EIS), staitisticí saothair cuimsitheacha agus inchomparáide ar fáil ó bhreis is 230 tír agus críoch. Cé go soláthraíonn an CSO agus ILOSTAT araon comharthaí maidir le dlús ceardchumann agus gníomhaíocht thionsclaíoch, tá áisiúlacht na bhfoinsí sonraí sin teoranta. Tá easpa ionadaíochta earnála leordhóthanai i sonraí na CSO maidir le dlús ceardchumann. Tá easpa sonraí ann freisin maidir le comhaontuithe earnálacha in Éirinn, toisc nach bhfuil oibleagáid ar fhostóirí comhaontuithe comhchoiteanna a chlárú. Go réalaíoch, ní féidir faisnéis faoi na comhaontuithe seo in Éirinn a chinneadh ach trí scrúdú a dhéanamh ar Chomhaontuithe Fostaíochta Cláraithe (CFCanna), ach níl ach cuid bheag de na comhaontuithe cláraithe ar an mbealach seo leis an gCúirt Oibreachais²⁸.

Soláthraíonn sonraí ILOSTAT maidir le clúdach cómhargála roinnt faisnéise faoi rátaí clúdaigh cómhargála, ach tá nuashonrúcháin ag teastáil. I measc na ndúshlán tá neamhréireanna i modhanna tuairiscithe náisiúnta, clistí earnálacha teoranta, agus rioscaí a bhaineann le comhaireamh dúbailte,

go háirithe i gcásanna ina ndéantar comhaontuithe a shíneadh go riaracháin nó i gcás ina bhfuil forluí iontu trasna earnálacha²⁹.

Ar deireadh, is tacar sonraí cuimsitheach é Bunachar Sonraí ECFE/AIAS ICTWSS a rianaíonn struchtúr agus éabhlóid an caidreamh saothair comhchoiteann ar fud thíortha ECFE agus AE. Mar sin féin, tá teorainneacha leis freisin. Mar shampla, is ón mbliain 2017 a bhaineann na sonraí cómhargála is déanaí d'Éirinn i mbunachar sonraí ICTWSS, rud a chuireann bac ar anailís fhíor-ama ar fhorbairtí le déanaí³⁰.

Leagann na teorainneacha seo béim ar an ngá atá le foinsí sonraí níos tráthúla, níos gráinní agus níos bailíochtaíthe go náisiúnta, chun tacú le beartais atá bunaithe ar fhianaise i gcaidreamh tionsclaíoch. Déanfaidh na gníomhartha thíos an tuiscint a dhóimhniú agus an tionchar dearfach níos leithne a bhaineann le cómhargáil i gcomhthéacs na hÉireann a léiriú. Cuirfidh an léargas atá bunaithe ar fhianaise eolas ar fáil do bheartas agus cuirfidh siad béim ar ról an caidreamh tionsclaíoch san athléimneacht eacnamaíoch agus san aontacht sóisialta.

26. Industrial Relations and Social Dialogue, Moving with the times: Emerging Practices and Provisions in Collective Bargaining, Eurofound, 2022.

27. Sraith Ama Suirbhé ar Lucht Saothair (LFS) - CSO - An Phríomh-Oifig Staidrimh.

28. Deirtear i Roinn 7 (1) den Acht Caidrimh Thionscail (Leasú) 2015 go mbunóidh agus go gcoimeádfaidh an Chúirt clár de chomhaontuithe fostaíochta, atá ar fáil anseo.

29. Industrial Relations Data (IRdata) - ILOSTAT.

30. OECD/AIAS ICTWSS database | OECD.

Gníomhaíochtaí

Mír Gníomhaíochta	Tosach	Príomhpháir-tithe Leasmhara	Amlíne	Acmhainní Riachtanacha	Táscairí Rathúlachta
1. Déan taighde cuimsitheach ar chlúdach agus tionchair na cómhargála i gcomhthéacs na hÉireann, lena n-áirítear cás-staidéir agus measúnú ar na costais agus na deiseanna díreacha agus indíreacha a bhaineann le díospóidí tionsclaíoch a theorannú, go háirithe trí chómhargáil.	RFTF, ICTU agus Ibec	CCÁO, An Chúirt Oibreachais, Institiúidí acadúla/taighde	R4 2025 – R2 2026	€45,000	Tuarascáil mhionsonraithe, iontaofa agus cothrom le dáta a thugann léargas bunaithe ar fhianaise ar threochtaí cómhargála agus léargas ar na costais agus na buntáistí díreacha agus indíreacha a bhaineann le cómhargáil. Bunachar sonraí bunaithe ar dhíospóidí san ionad oibre agus tionchair a gcostais.
2. Comhoibriú leis an CCÁO, leis an gCúirt Oibreachais, agus leis an ICTU agus an IBEC chun luach eacnamaíoch agus sochaíoch na cómhargála a mheas agus a chur in iúl.	RFTF, ICTU agus Ibec	CCÁO, An Chúirt Oibreachais	R1 – R3 2026	Foireann beartais agus oibríochtúil	Meadarachtaí dea-thuigthe a thomhaiseann tionchair na cómhargála.
3. Comhoibrigh le taighdeoirí acadúla agus beartais chun sruth comhsheasmhach agus láidir taighde agus sonraí atá bunaithe ar fhianaise a chinntiú chun faisnéis a thabhairt do chinntí beartais ar fud an tírdhreacha caidrimh thionsclaíoch níos leithne.	RFTF, ICTU agus Ibec, CCÁO	POS, Institiúidí acadúla agus taighde eile	Ar siúl faoi láthair	Foireann beartais agus oibríochtúil Acmhainní airgeadais	Rannpháirtíocht leanúnach ar thaighde a bhaineann le beartas.

2. Cumhacht agus Spreagadh a thabhairt

Comhthéacs

Ar an leibhéal náisiúnta, tá obair ar siúl chun treochtaí sa spás cómhargála a ghabháil go cuí. Mar shampla, tugadh faoi deara go bhfuil laghdú tagtha ar bhallraíocht ceardchumann in Éirinn, agus ar fud na hEorpa, le blianta beaga anuas. De réir Suirbhé ar Lucht Saothair na Príomh-Oifige Staidrimh, bhí cion an lucht saothair náisiúnta i gceardchumann nó dlús ceardchumann thart ar 22% in Éirinn in R2 2024³¹. Is laghdú suntasach é seo ó na 1980í, nuair a bhí thart ar 60% den lucht saothair ina mbaill den cheardchumann. Meastar go raibh an clúdach cómhargála ag dul i laghad ag 43% in 2021³².

Is féidir na cúiseanna leis an laghdú ar bhallraíocht a mhíniú i dtéarmaí athruithe struchtúracha san fhostaíocht ó earnálacha atá i gceardchumann de ghnáth, an fás i bhfoirmeacha fostaíochta neamhghnácha agus neamhchinnte, rogha fostóirí gan ceardchumann a aithint chun críche idirbheartaíocht a dhéanamh ar théarmaí agus coinníollacha fostaíochta na bhfostaithe, agus acmhainní neamhleor chun oibríthe a eagrú agus a spreagadh chun dul isteach i gceardchumann.³³

Tá an Coimisiún Eorpach ag forbairt Treochlár um Poist ar Ardchaighdeán i gcomhar leis na Comhpháirtithe Sóisialta, tionscnamh straitéiseach a bhfuiltear ag súil go bhfoilseofar é faoi dheireadh 2025, atá dírithe ar obair chuibhiúil, aistriúthe cothroma, agus comhrá sóisialta níos láidre a chur chun cinn ar fud an AE. Beidh bearta sa Treochlár chun tacú le cómhargáil agus is cuid de ghealltanas níos leithne é faoin gComhshocrú maidir le hIdirphlé Sóisialta Eorpach a síníodh i mí an Mhárta 2025, agus áirítear leis an Acht um Poist ar Ardchaighdeán a fógraíodh i mí Mheán Fómhair 2025. Geallann an Comhshocrú athbheochan a dhéanamh ar an idirphlé sóisialta trí ghníomhartha amhail Toscaire um Idirphlé Sóisialta a cheapadh agus tacú le hathstruchtúrú an mhargaidh fostaíochta. Léiríonn na hiarrachtaí seo athnuachan ar iarrachtaí an AE chun cómhargáil a

neartú agus feabhas a chur ar cháilíocht poist ar fud na mBallstát. De réir mar a dhéantar dul chun cinn leis na tionscnaimh seo, ainmníodh fostaithe agus a n-ionadaithe mar phríomhpháirtithe leasmhara i roinnt dá phríomhthionscnaimh reachtacha, mar atá leagtha amach sa tábla thíos:

Treoir um Thuairisciú Inbhuanaitheachta Corparáideach.
An Treoir um Dhícheall Cuí Corparáideach.
An Ciste um Aistriú Cóir.
Treoir 2002/14/CE maidir le creat ginearálta chun fostaithe sa Chomhphobal Eorpach a chur ar an eolas agus dul i gcomhairle leo.
Treoir 2009/38/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 6 Bealtaine 2009 maidir le bunú Comhairle Oibreacha Eorpacha nó nós imeachta i ngealltanais ar scála Comhphobail agus i ngrúpaí gealltanais ar scála Comhphobail chun críocha fostaithe a chur ar an eolas agus dul i gcomhairle leo.
Treoir 89/391/CEE ón gComhairle an 12 Meitheamh 1989 maidir le bearta a thabhairt isteach chun feabhsuithe ar shábháilteacht agus ar shláinte oibríthe ag an obair a spreagadh.
Treoir 96/71/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Nollaig 1996 maidir le hoibríthe a phostú faoi chuimsiú soláthar seirbhísí.

31. Labour Force Survey (LFS) Time Series.

32. Union Voice in Ireland: First Findings from the UCD Working in Ireland Survey, Geary & Belizon, 2022 pp.13.

33. Union Voice in Ireland: First Findings from the UCD Working in Ireland Survey, Geary & Belizon, 2022 pp.5.

Níl an ghráinneacht atá riachtanach sna sonraí atá ar fáil chun tuiscint chuimsitheach a fháil ar dhinimic chúlra na cómhargála nó chun na réimsí beachta ina bhfuil lagduithe i mballraíocht ceardchumann suntasach a aithint. Ní ghabhtar gnéithe criticiúla amhail athruithe earnála, ceirde nó réigiúnacha i dtaca le tacair sonraí reatha. Gan sonraí níos gráinní, bíonn srian bunúsach ar iarrachtaí chun aghaidh a thabhairt ar dhúshlán nó deiseanna a ghlacadh laistigh den tírdhreach cómhargála do lucht déanta beartas agus do chomhpháirtithe sóisialta.

In ainneoin na dteorainneacha seo ar shonraí, tá roinnt comharthaí ann freisin go bhfuil éileamh folaithe ann ar ionadaíocht cheardchumann. Léiríonn taighde go mbeadh ceathrar as gach deichniúr oibríthe nach bhfuil i gceardchumann sásta vótáil ar son ceardchumann a bhunú ina n-ionad oibre³⁴. Is suimiúil go raibh oibríthe óga níos oscailte d'ionadaíocht cheardchumann a lorg, rud a thugann le fios go bhfuil athrú glúine i dtreo ionadaíochta níos mó ann³⁵.

Beidh forbairt acmhainne ina áisitheoir straitéiseach freisin chun cleachtais chómhargála a spreagadh agus an trealamh a thabhairt do chomhpháirtithe sóisialta chun páirt a ghlacadh go héifeachtach i réimsí comhrá nua agus atá ag teacht chun cinn, amhail inbhuanaitheacht, iompar gnó freagrach, agus dícheall cuí. Cinnteoidh sé freisin go mbeidh scileanna láidre ar fáil do gach páirtí chun tacú le réiteach díospóidí tionsclaíocha. Soláthraíonn dúshlán an domhain oibre nua, lena n-áirítear dúshlán na teicneolaíochta nua, bealaí nua oibre, agus cleachtais inbhuanaithe, an comhthéacs do na riachtanais scileanna atá ag teacht chun cinn.

Is féidir le tionscnaimh forbartha acmhainne spriocdhíríthe buntáistí níos leithne a bheith acu, amhail bonn ballraíochta eagraíochtaí comhpháirtíochta sóisialta a fheabhsú, cumais dhaonna agus riaracháin a fheabhsú, inniúlachtaí atá dírithe ar phróisis a chur chun cinn e.g. idirbheartaíocht agus réiteach díospóidí, agus cumhacht a thabhairt d'eagraíochtaí ionas go mbeidh siad in ann forbairt agus athrú in aghaidh dúshlán atá ag teacht chun cinn. Áirítear leis na tionscnaimh atá leagtha amach thíos meascán straitéiseach de dhreasachtaí airgeadais, cleachtaí chun eolas a fhorbairt, sainaitheint agus aitheantas tráthúil dea-chleachtais, agus seachadadh clár oiliúna saincheaptha agus ardchaighdeán a rachaidh i ngleic le riachtanais athraitheacha na gcomhpháirtithe sóisialta.

Ní mór forbairt acmhainne a bheith bunaithe ar an éileamh. Tá comhpháirtithe sóisialta in áit uathúil chun a riachtanais agus a dtosaíochtaí forbartha féin a mheas agus a chur in iúl, cur chuige a chothaíonn úinéireacht, agus a chinntíonn go bhfuil iarrachtaí cumhachtaithe ailínithe le réaltachtaí praiticiúla na ndaoine atá bainteach go díreach le próisis chómhargála. Aithnítear luach fhorbairt scileanna comhroinnte freisin agus tacófar leis sa Phlean.

34. Union Voice in Ireland: First Findings from the UCD Working in Ireland Survey, Geary & Belizon, 2022.

35. Union Voice in Ireland: First Findings from the UCD Working in Ireland Survey, Geary & Belizon, 2022.

Gníomhaíochtaí

Mír Gníomhaíochta	Tosach	Príomhpháirtithe Leasmhara	Amlíne	Acmhainní Riachtanacha	Táscairí Rathúlachta
4. Cláir forbartha acmhainne a fhorbairt.	RFTF	ICTU agus Ibec	Clár le forbairt in 2026 agus le cur i bhfeidhm go dtí 2029.	Ciste Iomaíochais [acmhainní féideartha eile – NTF agus Skillnet]	Líon na gclár oiliúna comhpháirteacha a seachadadh. % den fhoireann i bpríomhchomhlachtaí ceardchumann agus gairmithe AD a bhfuil cáilíocht/creidiúnú ábhartha acu i gclár náisiúnta nuabhunaithe.
5. Forbairt glao iomaíoch chun torthaí comhaontuithe táirgiúlachta a mhaoiniú.	RFTF	ICTU agus Ibec	R3 2026 – R3 2029	Foireann beartais agus oibríochtúil (saineolaithe dlí agus teicniúla) Maoiniú iomaíochais	Glao Iomaíoch Forbartha. Líon na n-iarratas a fuarthas agus a próiseáladh. Líon na dtionscadal a maoiníodh.
6. Déan taighde taiscéalaíoch, lena n-áirítear Measúnú ar Thionchair Rialála agus tástáil FBManna, maidir leis an bhféidearthacht go dtabharfaí isteach tionscadal píolótach chun comhaontuithe comhchoiteanna a chur san áireamh mar ualú i dtionscadal soláthair phoiblí.	RFTF/ OGP/ RCPA		R3 2026- R3 2029		Píolótú críochnaithe. Ceachtanna a aithníodh.
7. Déan urraíocht ar Gradam Dea-Chleachtais chun aitheantas a thabhairt do chleachtais den scoth i gcómhargáil.	RFTF agus comhlachtaí tionscail eile (ag brath ar an spéis a fhaightear)	ICTU agus Ibec, CIPD	R1 2026 – R1 2028	Foireann riaracháin An Pobal	Líon na n-ainmniúcháin a fuarthas trasna na n-earnálacha. Líon na léirithe spéise a fuarthas/eagraíochtaí rannpháirteacha.

3. Cur chun cinn

Comhthéacs

Tá rath leanúnach chóras caidrimh thionsclaíoch na hÉireann i bhfreastal ar leas an phobail bunaithe ar rannpháirtíocht chomhoibríoch na gcomhpháirtithe sóisialta agus ar neart chreat saorálach³⁶. Mar sin féin, meastar gur tháinig cineál ‘saorálaíochas rialaithe’ chun cinn mar gheall ar an méadú suntasach ar reachtaíocht fostaíochta atá dírithe ar chearta fostaíochta aonair³⁷. Ina thuarascáil deiridh, d’athdhearbhaigh Grúpa Oibre Ardleibhéil LEEF gur cheart aon iarracht chun difríochtaí idir fostóirí agus ionadaithe oibríthe a réiteach a bheith ailínithe go hiomlán le traidisiún fadtéarmach na hÉireann maidir le saorálaíochas³⁸.

Díríonn na gníomhartha sa chaibidil seo ar chleachtais chómhargála a chur chun cinn i ngach earnáil agus déimeagrafach, gan dul i muinín idirghabhála reachtach fairsing. Cuireann an t-alt béim ar leith freisin ar oibríthe i bhfoirmeacha fostaíochta neamhchinnte, amhail oibríthe a bhfuil foirmeacha fostaíochta neamhchaighdeánacha acu go minic, agus a bhfuil seans níos lú ann go mbeidh rochtain acu ar chómhargáil³⁹.

Níl samhail iomaíochais reatha na hÉireann bunaithe ar phá íseal, ach ar ardscileanna agus poist ardchaighdeán. Tá gníomhaíocht chomhchoiteann ón rialtas, ó fhostóirí agus ó cheardchumainn fós ábhartha chun cáilíocht na bpost in Éirinn a neartú, go háirithe d’oibríthe i bhfostaíocht neamhchinnte ar phá íseal. Tá líon suntasach oibríthe anois i “limistéar liath” idir na sainmhínte dlíthiúla ar fhostaí agus féinfhostaithe, toisc go bhfuil débhríocht fhíor ann maidir lena stádas fostaíochta⁴⁰. Chun aghaidh a thabhairt air seo, tá tús curtha ag Éirinn le hobair chun Treoir an AE maidir le Coinníollacha Oibre a Fheabhsú in Obair Ardáin a mhalartú⁴¹. Is céim mhór chun cinn í an Treoir maidir le dul i ngleic le hobair neamhfoirmiúil i ngeilleagar na nArdán, agus tá sé mar aidhm aici a chinntiú go ndéantar stádas fostaíochta daoine aonair atá ag obair trí ardáin saothair dhigiteacha a rangú i gceart, agus go bhfuil na cearta agus na cosaintí cuí acu.

36. An tAire Leo Varadkar, T.D., 30/03/2021, Tháinig an Grúpa Oibre Ardleibhéil le chéile chun athbhreithniú a dhéanamh ar chómhargáil agus ar thimpeallacht an chaidrimh thionsclaíoch in Éirinn - RFTF.

37. An Opportunity to Review and Reframe Collective Bargaining and The Industrial Relations Regime, Dr Damien Thomas, National Economic and Social Council, October 2022, Roinn 10.

38. [final-report-of-the-leef-high-level-working-group-on-collective-bargaining.pdf](#), lth 8.

39. [Negotiating Our Way Up: Collective Bargaining in a changing world of work](#), OECD (2019), lth 13.

40. [Negotiating Our Way Up: Collective Bargaining in a changing world of work](#), OECD (2019), lth 13.

41. Treoir (AE) 2024/2831 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Deireadh Fómhair 2024 maidir le feabhas a chur ar choinníollacha oibre in obair ardáin (Téacs atá ábhartha maidir le LEE).

Gníomhaíochtaí

Mír Gníomhaíochta	Tosach	Príomhpháirtithe Leasmhara	Amlíne	Acmhainní Riachtanacha	Táscairí Rathúlachta
8. Feachtais feasachta spriocdhírthe a sheoladh maidir le cómhargáil.	CCÁO, RFTF, ICTU agus Ibec	Oibrithe agus Fostóirí agus ICTU agus Ibec	R1 2026 – R4 2028	Foireann Oibríochtúil Tacaíocht TF	Líon na bhfeachtas a cuireadh ar siúl (imeachtaí ar líne i gcomparáid le himeachtaí san fhíorshaol). Raon réigiúnach/earnála feachtas a cuireadh ar siúl.
9. Forbair, foilsigh agus scaip Cód Cleachtais maidir le Cómhargáil.	ICTU agus Ibec le CCÁO	ICTU agus Ibec	Ar siúl faoi láthair	Foireann Beartais agus Oibríochtúil	Foilsíú cód i gcomhpháirtíocht le ICTU agus Ibec .
10. Gealltanais a thabhairt dul i mbun oibre le ICTU agus Ibec maidir le rochtain dhigiteach agus fhisiciúil faoi réir critéir chomhaontaithe.	RFTF	Oibrithe agus Fostóirí agus ICTU agus Ibec	R1 2026 – R1 2028	Acmhainní beartais agus reachtaíochta	Comhaontú maidir le rochtain dhigiteach agus fhisiciúil sroichte faoi réir critéir chomhaontaithe.
11. Déan scrúdú ar ról na gComhchoistí Oibreachais (JLCanna) in earnálacha atá maoinithe ag an rialtas.	RFTF agus Ranna Rialtais eile	An Chúirt Oibreachais	Ar siúl faoi láthair	Foireann riaracháin agus saineolaithe dlí	Líon na JLCanna gníomhacha agus minicíocht na hidirbheartaíochta. Líon na ORFanna. Léirmheasanna Dearfacha ar an gCúirt Oibreachais.
12. Déan teagmháil leis an Roinn Airgeadais maidir le togra chun faoiseamh cánach a thabhairt isteach arís le haghaidh sintiúis cheardchumainn.	RFTF, R/ Airgeadais	ICTU agus Ibec	R3 2025 – R3 2028	Policy and legislative resources	Córas a bhfuil tionchar mór aige forbartha.
13. Déan iniúchadh ar úsáid roghanna cánach malartacha chun cómhargáil a chur chun cinn.	RFTF, R/ Airgeadais	Ioncam	R3 2026- R3 2029	Acmhainní beartais agus reachtaíochta	Roghanna a bhfuil tionchar mór acu forbartha.

4. Cosaint

Comhthéacs

Tá Airteagal 40 de Bhunreacht na hÉireann mar bhonn agus taca ag creat caidrimh thionsclaíoch in Éirinn, agus ráthaíonn sé seo ceart na saoránach comhlachais agus ceardchumann a bhunú. Tá sé de cheart ag fostaithe faoin mBunreacht dul isteach i gceardchumann dá rogha féin, nó gan dul isteach ann. Tá saoirse comhlachais agus an ceart chun eagrú agus cómhargáil a dhéanamh ráthaithe freisin i roinnt ionstraimí idirnáisiúnta atá daingnithe ag an Stát agus atá faoi cheangal aige a choinneáil faoin dlí idirnáisiúnta dá bhrí sin. Ar deireadh, níl aon cheanglas ar fhostóirí ceardchumann a aithint chun críche cómhargála.

Leagadh béim sa tuarascáil deiridh LEEF⁴² ón nGrúpa Oibre Ardleibhéil um Chomhargáil ar an tábhacht a bhaineann le meas a léiriú ar neamhspleáchas na gcomhpháirtithe sóisialta, agus leanúint de chaidreamh a thógáil atá bunaithe ar mhuintir, muintir agus meas frithpháirteach idir fostóirí, oibrithe agus a n-ionadaithe ar an leibhéal náisiúnta, eanála agus áitiúil⁴³.

Níor aithníodh aon bhearna sa dlí in obair an ghrúpa, i ndáil le cosaintí d'fhostaithe ná d'fhostóirí. Deirtear in Alt 8(2) den Acht Caidrimh Thionscail (Forálacha Ilghnéitheacha) 2004 nach ndéanfar íospartach d'fhostaí mar gheall ar bheith nó gan a bheith ina bhall de cheardchumann, nó mar gheall ar bheith ag gabháil d'aon ghníomhaíochtaí thar ceann ceardchumann⁴⁴. Is éard is 'íospartach' ann aon ghníomh a dhéanann dochar do leasanna an fhostaí (gan dífhostú san áireamh). Ina theannta sin, luaitear go soiléir in Alt 6(2) den Acht um Dhífhostú Éagórach 1977 go bhfuil sé éagórach go huathoibríoch fostaí a dhífhostú as bheith ina bhall de cheardchumann nó as páirt a ghlacadh i ngníomhaíochtaí a bhaineann leis an gceardchumann, beag beann ar fhad seirbhíse an fhostaí.

Mar sin féin, tá gá le tuilleadh gníomhaíochta chun an creat a neartú i gcomhréir le hAirteagal

4 den Treoir maidir le Pá Íosta Leordhóthanach. Tar éis comhairliúcháin phoiblí ar an bPlean Gníomhaíochta, moltar sraith gníomhartha spriocdhírthe, agus déanfaidh siad athbhreithniú, soiléiriú agus leasú ar chosaintí reachtaíochta reatha a thacaíonn le cearta oibrithe eagrú agus cómhargáil a dhéanamh, nuair is gá.

Cé go bhfuil na gníomhartha seo ar chuid de na gníomhartha is déine i dtéarmaí riachtanais acmhainní agus tiomantais ama, tá siad ríthábhachtach chun fostóirí agus ceardchumann a chosaint ó aon chineál cur isteach a d'fhéadfadh a mbunú, a bhfeidmiú nó a riarachán a lagú⁴⁵. Trí ghealltanais a thabhairt do na bearta seo, neartaíonn geallsealbhóirí cáilíocht an chreata caidrimh thionsclaíoch agus déanann siad an t-ullmhúchán le haghaidh timpeallacht oibre níos láidre, níos cothroime agus níos comhoibríche.

42. Tá Fóram Eacnamaíoch na bhFostóirí Saothair (LEEF) comhdhéanta d'ionadaithe ón rialtas, ó fhostóirí agus ó cheardchumann, agus cruthaíonn sé an struchtúr le haghaidh idirphlé tripháirteach ar shaincheistean eacnamaíocha agus fostaíochta, de réir mar a théann siad i bhfeidhm ar an margadh fostaíochta.

43. [final-report-of-the-leef-high-level-working-group-on-collective-bargaining.pdf](#), lth 8.

44. An tAcht Caidrimh Thionscail (Forálacha Ilghnéitheacha) 2004, Roinn 8.

45. Airt.4(c) agus Treoir(d) 2022/2041.

Gníomhaíochtaí

Mír Gníomhaíochta	Tosach	Príomhpháir-tithe Leasmhara	Amlíne	Acmhainní Riachtanacha	Táscairí Rathúlachta
14. Déan measúnú ar fhéidearthacht agus ar thionchar próiseas eadrána éigeantach a thabhairt isteach idir fógra agus gníomhaíocht thionsclaíoch.	RFTF, CCÁO	B'fhéidir go mbeadh gá é seo a bhreithniú i gcomhairle le CCÁO agus ICTU agus Ibec ó thaobh praiticiúlachta de	R2 2026 - R4 2028	Acmhainní beartais agus reachtaíochta	Líon na seirbhísí eadrána ag CCÁO. Líon na laethanta a sábháladh ó ghníomhaíocht thionsclaíoch mar thoradh ar idirghabháil CCÁO/LC.
15. Déan athbhreithniú ar an Acht um Dhífhostú Éagórach (UDA) tríd an bhfoghrúpa den Ghrúpa Athbhreithnithe Dlí Fostaíochta. ⁴⁶	RFTF	Oibrithe agus ICTU agus IBEAC	R2 2026 - R4 2028	Policy and Operational Staff	Críochnú tráthúil an athbhreithnithe ag foghrúpa an UDA agus aon ghníomhartha a tugadh chun cinn.
16. Gealltanais a thabhairt scrúdú a dhéanamh ar chosaintí dlíthiúla nó ar raon feidhme na gcosaintí dlíthiúla d'ionadaithe ceardchumann.	RFTF, CCÁO ICTU agus Ibec	Oibrithe agus Fostóirí	R2 2026 – R1 2028	Acmhainní beartais agus reachtaíochta	Cosaintí aitheanta agus curtha chun cinn.

46. Clár Oibre an Ghrúpa Athbhreithnithe Dlí Fostaíochta 2025-2026 - RFTF – is é cuspóir an ghrúpa monatóireacht, athbhreithniú agus comhairle a thabhairt ar gach gné de dhlí fostaíochta agus iomarcaíochta, agus béim ar leith á leagan ar dhea-chaidreamh san ionad oibre a chur chun cinn sa Stát, oibriú dlí fostaíochta agus iomarcaíochta sa Stát a shimpliú, agus chinntiú go bhfanann reachtaíocht an Stáit maidir le cearta fostaíochta agus iomarcaíocht ábhartha agus oiriúnach don chuspóir, agus go ndéantar í a nuashonrú chun forbairtí idirnáisiúnta a léiriú

5. Ag tacú leis na hInstitiúidí Caidrimh Thionsclaíocha

Le deich mbliana anuas go háirithe, tá tiomantas leanúnach ann do thacaíocht a thabhairt do chosaintí fostaíochta. Baineadh úsáid as tionscnaimh le blianta beaga anuas mar mhúnlaí do thíortha eile atá ag dul i ngleic le saol oibre atá ag athrú i gcónaí. Agus tá forbairtí breise beartaithe do na blianta amach romhainn chun a chinntiú go mbeidh na dlíthe níos éifeachtaí agus níos oiriúnaí don fheidhm.

Le deich mbliana anuas, tá forbairt déanta ar struchtúir institiúideacha nua chun tacú le cearta fostaíochta agus le caidreamh tionsclaíoch freisin.

Tá ról lárnach ag an gCoimisiún um Chaidreamh san Áit Oibre (CCÁO) agus ag an gCúirt Oibreachais araon i gcothabháil agus i gcur chun cinn dea-chaidreamh tionsclaíoch in Éirinn. Gné ríthábhachtach den dá institiúid is ea a gcórais chomhchoiteanna díospóidí. Cuireann an Chúirt Oibreachais seirbhísí idir-réitigh ar fáil atá saor in aisce, neamhchlaonta agus deonach, agus mura réitíonn sé seo an t-ábhar atá i gceist, leanann an Chúirt Oibreachais de bheith rathúil maidir le cuidiú le páirtithe díospóidí a réiteach, i gcás ina ndearna siad a ndícheall teacht ar shocrú sula ndeachaigh siad chun na Cúirte agus ina ndearna siad tairiscint go deonach tuairim na Cúirte a lorg le chéile chun críche fíor-réitigh a bhaint amach. Go háirithe, cuireann roinn 14 den tAcht Caidrimh Thionscail (Leasú) 2015, a tháinig i bhfeidhm i mí Lúnasa 2015, creat feabhsaithe ar fáil maidir le ceart fostaíche páirt a ghlacadh i gcómhargáil, ag soláthar córas soiléir agus cothrom ar féidir leis cothroime coinníollacha fostaíochta oibrithe a mheas ina n-iomláine i gcás nach mbíonn cómhargáil ar siúl, trí iarratas a dhéanamh tríd an gCúirt Oibreachais.

Cuireann an CCÁO roinnt feidhmeanna forlíontacha agus riachtanacha i bhfeidhm, lena n-áirítear comhlíonadh forálacha ábhartha dhlí fostaíochta a spreagadh, cúnaimh a sholáthar i ndruchtú agus i bhfoilsíú Cód Cleachtas i gcomhar leis na comhpháirtithe sóisialta (agus ar an gcaoi sin ag iarraidh cleachtas chomhsheasmhacha a chur chun cinn ar fud na n-ionad oibre), chomh maith le taighde agus monatóireacht a dhéanamh i réimse foriomlán an chaidrimh thionsclaíoch. Mar a leagadh amach cheana, tá gealltanas soiléir sa Chlár um Rialtais tacú le ról lárnach an Choimisiúin um Chaidreamh san Áit Oibre agus na Cúirte Oibreachais i gcaidreamh tionsclaíoch agus i gcearta fostaíochta.

Tá samplaí de chórais reachtaíochta ann cheana féin chun tacú le cómhargáil earnála, i.e. i bhfoirm na reachtaíochta lena mbunaítear Comhchoistí Oibreachais (JLCanna)⁴⁷. Forálann an tAcht Caidrimh Thionscail (Leasú) 2012⁴⁸ do bhunú JLCanna ar chomhlachtaí neamhspleácha iad atá comhdhéanta de líon comhionann ionadaithe fostóirí agus oibríthe in earnáil ar leith a thagann le chéile go deonach chun idirbheartaíocht a dhéanamh comhaontuithe comhchoiteanna. Is féidir le JLCanna Ordú Rialaithe Fostaíochta (ORF) a dhréachtú, ina leagtar amach na coinníollacha fostaíochta agus na rátaí íosta pá don earnáil a ndéanann siad ionadaíocht uirthi.

47. [final-report-of-the-leef-high-level-working-group-on-collective-bargaining.pdf](#), lth 6.

48. Leasúchán a dhéanamh ar an Acht Caidrimh Thionscail 1946 – 2004.

Ba iad na príomhábhair inní a luaigh an Grúpa Oibre Ardleibhéil⁴⁹ ar JLCanna ná a neart agus a n-éifeachtacht, toisc go bhfuil tionchar mór ag dícheangal fostóirí leis an gcóras reachtúil ar an dá cheann, rud a fhágann nach féidir JLC bunaithe a oibriú⁵⁰. Agus anailís á déanamh ar éifeachtaí meántéarmacha go fadtéarmacha na JLCanna, is dócha go mbeidh sé seo cosúil le héifeachtaí an Phá Íosta, toisc go bhfuil tuarastail íosta ceangailteach leagtha síos ag ORFanna⁵¹. Mar thoradh air sin, tá ról tábhachtach ag ORFanna maidir le neamhionannas a laghdú, toisc go mbíonn oibríthe a chumhdaítear faoi ORFanna de ghnáth ag teacht ó ghrúpaí faoi mhíbhuntáiste e.g. imircigh, daoine óga, mná⁵². Ina theannta sin, thángthas ar an gconclúid go laghdaíonn tuarastail

íosta an neamhchothroime i gcaidreamh fostaíochta idir gnólachtaí agus grúpaí leochaileacha sa lucht saothair⁵³.

Is cineál eile de chóras socraithe pá reachtúil iad ‘Ordú Fostaíochta Earnála’ (OFEanna), a bunaíodh leis an Acht Caidrimh Thionscail 2015, a fhéadfaidh scéimeanna pinsin agus pá breoiteachta a leagan amach d’earnáil eacnamaíoch ar leith, chomh maith le nós imeachta réitigh díospóidí, chomh maith le rátaí íosta pá. Forálann siad do mheasúnú neamhspleách ar rátaí pá in earnáil atá beartaithe ag an gCúirt Oibreachais, a chuireann tuairimí na bpáirtithe leasmhara go léir san áireamh, d’fhonn síocháin thionsclaíoch agus iomaíochas a chinntiú.

Tá sé mar aidhm ag na gníomhartha atá leagtha amach thíos cur leis na cosaintí reatha agus tacaí breise a sholáthar chun rannpháirtíocht fostóirí i gcaibidlí pá a uasmhéadú, agus meas á léiriú ag an am céanna ar an gcóras saorálach atá fós ann.

Gníomhaíochtaí

Mír Gníomhaíochta	Tosach	Príomhpháirtithe Leasmhara	Amlíne	Acmhainní Riachtanacha	Táscairí Rathúlachta
17. Infheistigh i ndigitú agus i nuachóiriú institiúidí IR.	CCÁO RFTF	Oibríthe agus Fostóirí go léir	Ar siúl faoi láthair	Maoiniú RCPA	Ardáin nó córais dhigiteacha nua nó feabhsaithe a úsáideann CCÁO/LC. Laghdú ar am próiseála cásanna CCÁO.

49. Bunaíodh an Grúpa Oibre Ardleibhéil i mí an Mhárta 2021 chun athbhreithniú a dhéanamh ar thírdhreach na cómhargála in Éirinn agus chun moltaí a dhéanamh maidir le feabhsú.

50. final-report-of-the-leef-high-level-working-group-on-collective-bargaining.pdf, lth 6.

51. National Report: Collective bargaining and inequality in Ireland, Alexandre Ounnas, Nollaig 2023, lth 42.

52. National Report: Collective bargaining and inequality in Ireland, Alexandre Ounnas, Nollaig 2023, lth 46.

53. The Use of Wage Floors as Policy Tools, Paul Gregg, ECFE Staidéir Eacnamaíocha, 2000, lth 136.

Mír Gníomhaíochta	Tosach	Príomhpháirtithe Leasmhara	Amlíne	Acmhainní Riachtanacha	Táscairí Rathúlachta
18. Athbhreithniú agus neartú a dhéanamh ar chórais agus forfheidhmiú ORF ⁵⁴ /OFE ⁵⁵ .	RFTF	Oibrithe agus Fostóirí go léir	Ar siúl faoi láthair	Foireann Beartais agus Oibríochtúil	Méadú ar líon na n-earnálacha atá clúdaithe ag ORFanna/OFEanna.
19. Déan athbhreithniú ar an gCód Cleachtas maidir le Dualgais agus Freagrachtaí Ionadaithe Fostaithe.	CCÁO agus ICTU agus Ibec	Oibrithe agus Fostóirí go léir	Ar siúl faoi láthair	Foireann Beartais agus Oibríochtúil (lena n-áirítear comhairleoirí dlí, saineolaithe IR, gairmithe AD, anailísithe beartais) Acmhainní éascaíochta do cheardlanna	Treoir ardchaighdeán a léiríonn tacú le forbairt scileannat.
20. Tacú le húsáid measúnóirí teicniúla i réiteach díospóidí.	RFTF An Chúirt Oibreachais CCÁO	ICTU and Ibec	R4 2026	Foireann Beartais agus Oibríochtúil (Comhairleoirí dlí, saineolaithe IR) Maoiniú RCPA	Rialacha na Cúirte Oibreachais a bunaíodh maidir le húsáid measúnóirí teicniúla.
21. Spreag méadú ar ghlacadh le deimhniú/creidiúnú IR.	RFTF CCÁO ICTU agus Ibec	ICTU agus Ibec	R3 2026 – R1 2029	Gairmithe AD agus IR	Glacadh le haon deimhniú IR. Líon na foirne a bhfuil cáilíocht/creidiúnú IR acu in eagraíochtaí fostóirí agus i gcomhlachtaí ionadaíochta.
22. Déan athbhreithniú ar Chód Cleachtas 1990 maidir le Gearáin agus Nósanna Imeachta Araíonachta.	CCÁO	Oibrithe agus Fostóirí go léir	R2 2026 – R1 2028	Foireann Beartais agus Oibríochtúil (lena n-áirítear comhairleoirí dlí, saineolaithe IR, gairmithe AD, anailísithe beartais) Acmhainní éascaíochta do cheardlanna	Athbhreithniú rathúil ar chód i gcomhar le CCÁO agus ICTU agus Ibec.

54. Ordú Rialaithe Fostaíochta

55. Ordú Fostaíochta Earnála

6. Cur i bhFeidhm agus Monatóireacht

Chun a chinntiú go gcuirfear na pointí gníomhaíochta thuasluaite maidir le bearta cómhargála i bhfeidhm go héifeachtach, tá creat cur chun feidhme struchtúrtha leagtha amach. Beidh gá le rannpháirtíocht na bpáirtithe leasmhara agus le hacmhainní a bheith ar fáil, tríd an bpróiseas Meastachán rialta, chun na gníomhartha seo a chur chun cinn laistigh de na hamlínte ama comhaontaithe. Déanfar maoirseacht ar chur i bhfeidhm an phlean gníomhaíochta seo faoi threoir Foghrúpa Teicniúil Fiontar agus Fostaíochta LEEF.

Déanfar monatóireacht rialta trí chomhráite le ceardchumainn, fostóirí, agus comhlachtaí rialtais ábhartha, lena n-áirítear an CCÁO, chun dul chun cinn a mheas, dúshlán a aithint, agus chun a chinntiú go gcomhlíontar gealltanais dhlíthiúla agus beartais. Forbrófar príomhtháscairí feidhmíochta chun torthaí a rianú, agus cuirfidh athbhreithnithe tréimhsiúla eolas ar fáil do choigeartuithe chun an próiseas a neartú agus chun trédhearcacht agus cuntasacht a choinneáil.

Creat monatóireachta agus táscairí

Sprioc	Méadrach	Bunlíne	Foinse
Feabhsaigh Clúdach na Cómhargála	Clúdach Cómhargála Náisiúnta (meastacháin)	Le bunú trí thaighde a dhéantar faoi chuid 1 den phlean seo	POS RFTF (trí staidéar)
Treisigh luach foriomlán eacnamaíoch agus sochaíoch na cómhargála don gheilleagar	Líon na seirbhísí idir-réitigh agus eadrána atá déanta ag an CCÁO		CCÁO
	Sonraí cáilíochtúla ar thionchar na cómhargála ar leibhéil earnála agus fiontar (Líon na gcomhaontuithe comhchoiteanna a comhaontaíodh ag na leibhéil seo).		RFTF
	Líon na JLCanna		An Chúirt Oibreachais
	Líon na ORFanna	Aonad IR	
	Líon na OFEanna	Aonad IR	
Laghú ar Dhíospóidí Tionsclaíocha	Líon na CFCanna	An Chúirt Oibreachais	
	Líon iomlán na laethanta a sábháladh mar gheall ar laghdú ar dhíospóidí tionsclaíocha	POS	

7. Treochlár Cur Chun Feidhme agus Ról na gComhpháirtithe Sóisialta

Tá an rialtas ar an eolas faoi na brúnna costais atá ag dul i méid a bhíonn roimh ghnólachtaí go laethúil, go háirithe iad siúd atá bunaithe ar an méadú tapa ar chostais saothair, ar fhás pá agus bearta polasaí poiblí atá ceaptha chun feabhas a chur ar cháilíocht na fostaíochta in Éirinn⁵⁶. Cé go léiríonn na forbairtí seo cuspóirí tábhachtacha sóisialta agus eacnamaíocha, amhail cur chun cinn deiseanna oibre maithe agus caighdeáin fhostaíochta ardchaighdeáin, cuireann siad dúshlán fhíora ar fhostóirí freisin, go háirithe i dtéarmaí bainistíocht costais agus castacht riaracháin.

Mar aitheantas ar na dúshlán seo, tá an rialtas fós tiomanta do na bearta atá beartaithe a thabhairt isteach de réir a chéile, chun a chinntiú go gcuirtear iarrachtaí chun cómhargáil a chur chun cinn i gceart, ach cuireann sé tráthúlacht agus tionchar carnach tionscnamh beartais suntasach eile atá le teacht san áireamh freisin.

Tá ról lárnach ag ICTU agus IBEC, a dhéanann ionadaíocht ar fhostóirí agus ar oibrithe, sna socruithe rialachais trípháirteacha atá i bhfeidhm in Éirinn, agus i rialachas an chaidrimh fostaíochta, chomh maith le bheith ina bpríomhghníomhaithe i gcórais chaidrimh thionsclaíocha⁵⁷. Ciallaíonn sé seo go bhfuil siad in ann réitigh phraiticiúla agus chothroma a aithint a léiríonn fírinne na n-ionad oibre agus na ndúshlán earnála ar leith. Aithníonn cur chuige saorálach na hÉireann maidir le cómhargáil go mbíonn rath ar chomhrá sóisialta nuair a bhíonn sé bunaithe ar mheas frithpháirteach agus, a mhéid is féidir, ar chomhoibriú neamhrechtach. Beidh rannpháirtíocht agus comhoibriú leanúnach leis na comhpháirtithe sóisialta lárnach i bhforbairt agus i gcur i gcrích an treochláir seo. Mhúnláigh a saineolas domhain agus a dtaithí shaoil an plean seo, agus tabharfaidh sé léargas luachmhar don phlean gníomhaíochta seo, ag cinntiú go bhfuil na bearta atá beartaithe inniúil agus indéanta araon.

Tá an Roinn Fiontar, Turasóireachta agus Fostaíochta tiomanta go láidir do chur chuige comhoibríoch mar bhealach chun dlisteanacht, éifeachtacht agus inbhuanaitheacht spriocanna an phlean gníomhaíochta seo a neartú, chun cuspóirí Chlár an Rialtais don Rialtas a bhaint amach. Táimid tiomanta freisin do Thástáil FBManna a chur i bhfeidhm agus na gníomhartha seo á gcur i bhfeidhm againn, nuair is iomchuí.

Déanfar athbhreithniú foirmiúil ar an bPlean Gníomhaíochta **i lár 2028** chun dul chun cinn a rianú, chun a chinntiú go leanfaidh gach gníomhaíocht de bheith ábhartha, agus chun aon choigeartuithe is gá a dhéanamh mar fhreagairt ar choinníollacha athraitheacha an mhargaidh fostaíochta agus ar an tírdhreach cómhargála atá ag athrú i gcónaí in Éirinn.

56. Ireland's Competitiveness Challenge 2025 - July 2025, lth 37.

57. Comhpháirtithe sóisialta | Eurofound.

Liosta de na Gníomhphointí

1. Cómhargáil agus a tionchair a thuiscint

Gníomhaíochtaí

Mír Ghníomhaíochta	Tosach	Príomhpháirtithe Leasmhara	Amlíne	Acmhainní Riachtanacha	Táscairí Rathúlachta
1. Déan taighde cuimsitheach ar chlúdach agus tionchair na cómhargála i gcomhthéacs na hÉireann, lena n-áirítear cás-staidéir agus measúnú ar na costais agus na deiseanna díreacha agus indíreacha a bhaineann le díospóidí tionsclaíoch a theorannú, go háirithe trí chómhargáil.	RFTF, ICTU agus Ibec	CCÁO, An Chúirt Oibreachais, Institiúidí acadúla/taighde	R4 2025 – R2 2026	€45,000	Tuarascáil mhionsonraithe, iontaofa agus cothrom le dáta a thugann léargas bunaithe ar fhianaise ar threochtaí cómhargála agus léargas ar na costais agus na buntáistí díreacha agus indíreacha a bhaineann le cómhargáil. Bunachar sonraí bunaithe ar dhíospóidí san ionad oibre agus tionchair a gcostais.
2. Comhoibriú leis an CCÁO, leis an gCúirt Oibreachais, agus leis an ICTU agus an IBEC chun luach eacnamaíoch agus sochaíoch na cómhargála a mheas agus a chur in iúl.	RFTF, ICTU agus Ibec	CCÁO, An Chúirt Oibreachais	R1 – R3 2026	Foireann beartais agus oibríochtúil	Meadarachtaí dea-thuigthe a thomhaiseann tionchair na cómhargála.
3. Comhoibrigh le taighdeoirí acadúla agus beartais chun sruth comhsheasmhach agus láidir taighde agus sonraí atá bunaithe ar fhianaise a chinntiú chun faisnéis a thabhairt do chinntí beartais ar fud an tírdhreacha caidrimh thionsclaíoch níos leithne.	RFTF, ICTU agus Ibec, CCÁO	POS, Institiúidí acadúla agus taighde eile	Ar siúl faoi láthair	Foireann beartais agus oibríochtúil Acmhainní airgeadais	Rannpháirtíocht leanúnach ar thaighde a bhaineann le beartas.

2. Cumhacht agus Spreagadh a thabhairt Gníomhaíochtaí

Mír Gníomhaíochta	Tosach	Príomhpháirtithe Leasmhara	Amlíne	Acmhainní Riachtanacha	Táscairí Rathúlachta
4. Cláir forbartha acmhainne a fhorbairt.	RFTF	ICTU agus Ibec	Clár le forbairt in 2026 agus le cur i bhfeidhm go dtí 2029.	Ciste Iomaíochais [acmhainní féideartha eile – NTF agus Skillnet]	Líon na gclár oiliúna comhpháirteacha a seachadadh. % den fhoireann i bpríomhchomhlachtaí ceardchumann agus gairmithe AD a bhfuil cáilíocht/creidiúnú ábhartha acu i gclár náisiúnta nuabhunaithe.
5. Forbairt glao iomaíoch chun torthaí comhaontuithe táirgiúlachta a mhaoiniú.	RFTF	ICTU agus Ibec	R3 2026 – R3 2029	Foireann beartais agus oibríochtúil (saineolaithe dlí agus teicniúla) Maoiniú iomaíochais	Glao Iomaíoch Forbartha. Líon na n-iarratas a fuarthas agus a próiseáladh. Líon na dtionscadal a maoiníodh.
6. Déan taighde taiscéalaíoch, lena n-áirítear Measúnú ar Thionchair Rialála agus tástáil FBManna, maidir leis an bhféidearthacht go dtabharfaí isteach tionscadal píolótach chun comhaontuithe comhchoiteanna a chur san áireamh mar ualú i dtionscadal soláthair phoiblí.	RFTF/OGP/RCPA		R3 2026- R3 2029		Píolótú críochnaithe. Ceachtanna a aithníodh.
7. Déan urraíocht ar Gradam Dea-Chleachtas chun aitheantas a thabhairt do chleachtas den scoth i gcómhargáil.	RFTF agus comhlachtaí tionscail eile (ag brath ar an spéis a fhaightear)	ICTU agus Ibec, CIPD	R1 2026 – R1 2028	Foireann riaracháin An Pobal	Líon na n-ainmniúchán a fuarthas trasna na n-earnálacha Líon na léirithe spéise a fuarthas/eagraíochtaí rannpháirteacha.

3. Cur chun cinn Gníomhaíochtaí

Mír Gníomhaíochta	Tosach	Príomhpháir-tithe Leasmhara	Amlíne	Acmhainní Riachtanacha	Táscairí Rathúlachta
8. Feachtais feasachta spriocdhírthe a sheoladh maidir le cómhargáil.	CCÁO, RFTF, ICTU agus Ibec	Oibrithe agus Fostóirí agus ICTU agus Ibec	R1 2026 – R4 2028	Foireann Oibríochtúil Tacaíocht TF	Líon na bhfeachtas a cuireadh ar siúl (imeachtaí ar líne i gcomparáid le himeachtaí san fhíorshaol). Raon réigiúnach/earnála feachtas a cuireadh ar siúl.
9. Forbair, foilsigh agus scaip Cód Cleachtais maidir le Cómhargáil.	ICTU agus Ibec le CCÁO	ICTU agus Ibec	Ar siúl faoi láthair	Foireann Beartais agus Oibríochtúil	Foilsíú cód i gcomhpháirtíocht le ICTU agus Ibec
10. Gealltanais a thabhairt dul i mbun oibre le ICTU agus Ibec maidir le rochtain dhigiteach agus fhisiciúil faoi réir critéir chomhaontaithe.	RFTF	Oibrithe agus Fostóirí agus ICTU agus Ibec	R1 2026 – R1 2028	Acmhainní beartais agus reachtaíochta	Comhaontú maidir le rochtain dhigiteach agus fhisiciúil sroichte faoi réir critéir chomhaontaithe.
11. Déan scrúdú ar ról na gComhchoistí Oibreachais (JLCanna) in earnálacha atá maoinithe ag an rialtas.	RFTF agus Ranna Rialtais eile	An Chúirt Oibreachais	Ar siúl faoi láthair	Foireann riaracháin agus saineolaithe dlí	Líon na JLCanna gníomhacha agus minicíocht na hidirbheartaíochta. Líon na ORFanna. Léirmheasanna Dearfacha ar an gCúirt Oibreachais.
12. Déan teagmháil leis an Roinn Airgeadais maidir le togra chun faoiseamh cánach a thabhairt isteach arís le haghaidh sintiúis cheardchumainn.	RFTF, R/Airgeadais	ICTU agus Ibec	R3 2025 – R3 2028	Policy and legislative resources	Córas a bhfuil tionchar mór aige forbartha.
13. Déan iniúchadh ar úsáid roghanna cánach malartacha chun cómhargáil a chur chun cinn.	RFTF, R/Airgeadais	Ioncam	R3 2026- R3 2029	Acmhainní beartais agus reachtaíochta	Roghanna a bhfuil tionchar mór acu forbartha.

4. Cosaint Gníomhaíochtaí

Mír Gníomhaíochta	Tosach	Príomhpháirtithe Leasmhara	Amlíne	Acmhainní Riachtanacha	Táscairí Rathúlachta
14. Déan measúnú ar fhéidearthacht agus ar thionchar próiseas eadrána éigeantach a thabhairt isteach idir fógra agus gníomhaíocht thionsclaíoch.	RFTF, CCÁO	B'fhéidir go mbeadh gá é seo a bhreithniú i gcomhairle le CCÁO agus ICTU agus Ibec ó thaobh praiticiúlachta de	R2 2026 - R4 2028	Acmhainní beartais agus reachtaíochta	Líon na seirbhísí eadrána ag CCÁO. Líon na laethanta a sábháladh ó ghníomhaíocht thionsclaíoch mar thoradh ar idirghabháil CCÁO/LC.
15. Déan athbhreithniú ar an Acht um Dhífhostú Éagórach (UDA) tríd an bhfoghrúpa den Ghrúpa Athbhreithnithe Dí Fostaíochta. ⁵⁸	RFTF	Oibrithe agus ICTU agus IBEC	R2 2026 - R4 2028	Policy and Operational Staff	Críochnú tráthúil an athbhreithnithe ag foghrúpa an UDA agus aon gníomhartha a tugadh chun cinn.
16. Gealltanais a thabhairt scrúdú a dhéanamh ar chosaintí dlíthiúla nó ar raon feidhme na gcosaintí dlíthiúla d'ionadaithe ceardchumann.	RFTF, CCÁO ICTU agus Ibec	Oibrithe agus Fostóirí	R2 2026 – R1 2028	Acmhainní beartais agus reachtaíochta	Cosaintí aitheanta agus curtha chun cinn..

58. Clár Oibre an Ghrúpa Athbhreithnithe Dí Fostaíochta 2025-2026 - RFTF

5. Ag tacú leis na hInstitiúidí Caidrimh Thionsclaíocha Gníomhaíochtaí

Mír Ghníomhaíochta	Tosach	Príomhpháirtithe Leasmhara	Amlíne	Acmhainní Riachtanacha	Táscairí Rathúlachta
17. Infheistigh i ndigitiú agus i nuachóiriú institiúidí IR.	CCÁO RFTF	Oibrithe agus Fostóirí go léir	Ar siúl faoi láthair	Maoiniú RCPA	Ardáin nó córais dhigiteacha nua nó feabhsaithe a úsáideann CCÁO/LC. Laghdú ar am próiseála cásanna CCÁO.
18. Athbhreithniú agus neartú a dhéanamh ar chórais agus forfheidhmiú ORF ⁵⁹ /OFE ⁶⁰ .	RFTF	Oibrithe agus Fostóirí go léir	Ar siúl faoi láthair	Foireann Beartais agus Oibríochtúil	Méadú ar líon na n-earnálacha atá clúdaithe ag ORFanna/OFEanna.
19. Déan athbhreithniú ar an gCód Cleachtais maidir le Dualgais agus Freagrachtaí Ionadaithe Fostaithe.	CCÁO agus ICTU agus Ibec	Oibrithe agus Fostóirí go léir	Ar siúl faoi láthair	Foireann Beartais agus Oibríochtúil (lena n-áirítear comhairleoirí dlí, saineolaithe IR, gairmithe AD, anailísithe beartais) Acmhainní éascaíochta do cheardlanna	Treoir ardchaighdeáin a léiríonn tacú le forbairt scileannat.
20. Tacú le húsáid measúnóirí teicniúla i réiteach díospóidí.	RFTF An Chúirt Oibreachais CCÁO	ICTU and Ibec	R4 2026	Foireann Beartais agus Oibríochtúil (Comhairleoirí dlí, saineolaithe IR) Maoiniú RCPA	Rialacha na Cúirte Oibreachais a bunaíodh maidir le húsáid measúnóirí teicniúla.

59. Ordú Rialaithe Fostaíochta

60. Ordú Fostaíochta Earnála

Mír Ghníomhaíochta	Tosach	Príomhpháirtithe Leasmhara	Amlíne	Acmhainní Riachtanacha	Táscairí Rathúlachta
21. Spreag méadú ar ghlacadh le deimhniú/ creidiúnú IR.	RFTF CCÁO ICTU agus Ibec	ICTU agus Ibec	R3 2026 – R1 2029	Gairmithe AD agus IR	• Glacadh le haon deimhniú IR. • Líon na foirne a bhfuil cáilíocht/ creidiúnú IR acu in eagraíochtaí fostóirí agus i gcomhlachtaí ionadaíocha.
22. Déan athbhreithniú ar Chód Cleachtais 1990 maidir le Gearáin agus Nósanna Imeachta Araíonachta.	CCÁO	Oibrithe agus Fostóirí go léir	R2 2026 – R1 2028	Foireann Beartais agus Oibríochtúil (lena n-áirítear comhairleoirí dlí, saineolaithe IR, gairmithe AD, anailísithe beartais) Acmhainní éascaíochta do cheardlanna	• Athbhreithniú rathúil ar chód i gcomhar le CCÁO agus ICTU agus Ibec.

Rialtas na hÉireann
Government of Ireland